



XXVIII. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

14. veljače 2023.

treći (III.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80

Upute natjecateljima **koji ispit pišu na papiru**

1. Ispit se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba čitljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
7. Ako natjecatelj želi prepraviti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati prepravak odgovora.
Svaki natjecatelj smije u cijelome ispitu imati najviše tri izmjene.
8. Odgovori ne smiju biti pisani velikim tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Školskoga povjerenstva)

2. _____

(član Školskoga povjerenstva)

3. _____

(član Školskoga povjerenstva)

1. Napiši pisanim slovima, prema pravopisnim pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Godine 2022. _____

(KRALJICA ELIZABETA DRUGA)

proslavila je svoj _____, 70 godina

(PLATINASTI JUBILEJ)

na tronu _____

(UJEDINJENOGA KRALJEVSTVA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE)

_____.

Time je postala najdugovječniji _____ na svijetu.

(MONARH)

Obilježavanje njezina jubileja bilo je u lipnju u _____,

(KATEDRALI SVETOGA PAVLA)

_____, a ona nas je napustila u rujnu. Najsajjnija

razdoblja _____ obilježila je upravo

(BRITANSKE POVIJESTI)

vladavina žena.

6	
---	--

2. Upiši slovo č ili ć.

Kad su igra____i podijelili igra____e karte, pogledala je kroz prozor. Vidjela je kako

su jaha____i projurili na konjima. Pokraj nje stajalo je zape____a____eno pismo.

4	
10	

3. Upiši *i*je ili *je*.

Pripov____dajući zanimljive priče, stvorila je pripov____tke kojima je dosegla

vrhunac pripov____dnoga um____ća.

4	
---	--

4. Odredi rod, broj i padež podcrtanim riječima.

Bilo bi zanimljivo čitati usporednu studiju života i rada dviju istaknutih hrvatskih

književnica: Ivane Brlić-Mažuranić i Marije Jurić Zagorke. Osim što su rođene

gotovo u isto vrijeme, život im je obilježila ista strast: pisanje.

(prema: M. Vuković Runjić, *Proklete Hrvaticе*)

riječ	rod	broj	padež
usporednu			
hrvatskih			
vrijeme			
život			
pisanje			

5	
---	--

9	
---	--

5. Odredi vrstu podcrtanim riječima.

Tu svoju strast spoznale su još kao djevojčice i zauvijek joj ostale vjerne.

(prema: M. Vuković Runjić, *Proklete Hrvaticе*)

tu _____

su _____

zauvijek _____

joj _____

4	
---	--

6. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koji je drugi naziv za česticu ili partikulu?

a) rječca

b) rječica

c) riječca

d) riječica

1	
---	--

7. Upiši pravopisne znakove u upravni govor.

Majo pitala je Ana voliš li čitati poeziju

Volim čitati poeziju rekla je Maja

2	
---	--

7	
---	--

8. Odredi podcrtane glagolske oblike. (Nije potrebno odrediti lice i broj.)

Ležah u prašini kraj ceste.

Niti vidjeh njegovo lice

niti on vidje lice moje.

Zvijezde sišle su, i zrak bijaše plav.

Niti vidjeh njegove ruke

niti on vidje ruke moje.

Istok postade kao limun zelen.

Zbog ptice jedne otvorih oči.

Tada doznah koga sam ljubila
čitav život.

Tada on dozna kome je ruke
grlio uboge.

I uze čovjek zavežljaj, i krenu
plaćući u svoj dom.

A dom je njegov prašina na cesti
kao i moj.

(Vesna Parun: *Dom na cesti*)

ležah _____

dozna _____

vidjeh _____

plaćući _____

postade _____

je _____

6	
---	--

9. Upiši na prazne crte kratice riječi napisanih u zagradi ispod crte u odgovarajućemu obliku.

Susreli smo _____ i _____ Horvat.

(gospodina) (gospođu)

Razgovarali su s _____ Kovačić.

(gospođicom)

3	
---	--

9	
---	--

10. Upiši na prazne crte pokrate naziva i imena navedenih u zagradama ispod crte u odgovarajućemu obliku.

Sva joj je glazba pohranjena na _____.
(digital video disk, mn.)

Račune smo počeli plaćati u _____.
(Financijska agencija, jd.)

Prije deset godina postali smo članicom _____.
(Europska unija, jd.)

3	
---	--

11. Rastavi na morfeme podcrtane riječi.

Pjesnikinju su mnogi pokušavali **obezvrijediti**.

riječ	morfemska analiza
pjesnikinju	
obezvrijediti	

2	
---	--

5	
---	--

12. Ispiši alomorfe iz podcrtanih riječi.

Za Vesnu Parun može se reći da je dugo vremena bila jedina pjesnikinja među

hrvatskim pjesnicima. Hrvatska književnost tek je njezinim knjigama poezije dobila

svojega ženskog *barda*, a njezine su pjesme mogle stajati uz one muških autora.

alomorfi: _____

3	
---	--

13. Napiši na pripadajuće crte oblikotvorne morfeme podcrtanih riječi.

Kao dijete voljela je šetati prirodom.

dijete _____ prirodom _____

2	
---	--

5	
---	--

14. Napiši na prazne crte točan oblik riječi navedenih u zagradi ispod crte.

Najduže se raspravljalo o posljednjoj _____.

(točka)

Tako je nespretno stao da je slomio nogu i jauknuo od _____.

(bol, jd.)

Svi su se raznježili nad _____ koji se sklopčao u lišću.

(jež)

3	
---	--

15. Napiši na praznu crtu kanonski oblik podcrtane riječi.

Majka je šetala parkom sa svojom kćeri. _____

Već dugo nije vidio matere. _____

Krenuli su u potragu za nestalim roniocem. _____

3	
---	--

6	
---	--

16. Napiši na praznu crtu točan oblik riječi navedene u zagradi ispod crte.

Za obilježavanje dana nenasilja ja sam obukla _____ majicu, moja je
(roza)

prijateljica došla u _____ hlačama.
(roza)

2	
---	--

17. Napiši na praznu crtu posvojni pridjev od riječi navedene u zagradi ispod crte.

Susreo sam _____ prijatelja.
(brat)

Veselim se posjetu _____ Tvrdi.
(Osijek)

Nigdje nije bilo _____ kaputa.
(Marko)

3	
---	--

5	
---	--

18. Odredi tip odnosa među članovima podcrtanih sintagma.

Vesna Parun u svojoj poeziji progovara o intimnim i egzistencijalnim temama. Njezina je poezija spoj modernizma i tradicije.

(u) svojoj poeziji _____

progovara o temama _____

spoj modernizma (i tradicije) _____

3	
---	--

19. Odredi sintaktičku službu podcrtanim riječima.

Pjesnička zbirka *Zore i vihuri*, ujedno i prva zbirka pjesama Vesne Parun, bila je potpuna novost u vrijeme kada je objavljena.

pjesama _____

bila je novost _____

2	
---	--

5	
---	--

20. Zadatak ima dva dijela.

a) Odredi vrstu zavisnosložene rečenice.

b) Preoblikuj zadanu rečenicu u namjernu u skladu s normama hrvatskoga standardnog jezika.

Čitam pjesme Vesne Parun jer želim bolje upoznati njezino pjesništvo.

a) vrsta zavisnosložene rečenice: _____

b) namjerna rečenica: _____

2	
---	--

21. Napiši na prazne crte sinonime podcrtanih riječi.

U poeziji Vesne Parun dominiraju pejzažni motivi. _____

Kritičari su joj prigovarali zbog specifičnoga pristupa ratnoj tematici.

2	
---	--

4	
---	--

22. Prepiši rečenice tako da budu jezično točne.

Najlakše je učenje kroz primjer.

Zatvoreno radi bolesti.

Putovali smo sa vlakom u Osijek.

3	
---	--

23. Pravilno upotrijebi mjesne priloge.

_____ ideš? Idem u školu.

_____ ideš? Idem prečicom.

_____ si bio? Bio sam kod prijatelja.

3	
---	--

6	
---	--

24. Ispiši na crtu točan dio rečenice.

Donio je kući *što god / štogod* je našao. _____

Pogledaj *nalijevo / na lijevo*! _____

Budući da / Pošto su u prednosti, mogu biti opušteniji. _____

Ne bih te dao za *sve/svo* blago ovoga svijeta. _____

4	
---	--

4	
---	--

Pročitaj pažljivo sljedeći tekst i odgovori na pitanja / dopuni rečenice.

Čak i u mraku

To što smo mi slomljeni, nije razlog da mislimo kako je sve slomljeno.

Bijela je anemona vodeni cvijet koji se rijetko vidi jer raste na dnu mora. To je bijela čipka koja se otvara u dubokome mraku, otvara se kao da je okupana suncem iako je vrlo daleko od njega.

Nije li to trik kojim se odražava dobro stanje? Osjećati Sunčevu svjetlost čak i u mraku. Ne izgubiti istinu o stvarima kad nestanu s vidika. Isto rasti. Znati da postoji mirna voda čak i dok smo žedni. Znati da postoji mir čak i dok patimo.

Ništa od toga ne obezvređuje našu bol, nego samo utvrđuje naš put povratka u svjetlost.

- *Zatvorite oči i osjećajte Sunčevu svjetlost. Bit će ondje i kad ponovno progledate.*
- *Duboko udahnite kroz dio svojega srca koji je zatvoren i osjećajte ljubav. Bit će prisutna i kad ponovno budete osjećali.*
- *Polako dišite kroz dio vas koji sumnja i osjećajte život. Bit će ondje kad uspijete otvoriti svoj duh kao što ste to učinili kad ste se rodili.*

(prema: Mark Nepo, *Knjiga buđenja*)

25. Što sve trebamo osjećati prateći dane upute?

1	
---	--

1	
---	--

26. Dane upute služe za dostizanje stanja _____.

1	
---	--

27. Trikom kojim se odražava dobro stanje koriste se ljudi koji na svijet gledaju

_____.

1	
---	--

28. Što trebamo učiniti da bismo potaknuli osjećaj ljubavi?

1	
---	--

29. Koji je uvjet rasta bijele anemone?

1	
---	--

4	
---	--